

Son Düzenleme 1 Ekim 2023

Değişiklik Notları Son Sayfadadır

Doküman Hakkında	3
1. Kurulum ve Görev Tanımları	4
1.1 Portalda Şirket Hesabının Açılması	4
1.1.1 Portal Yöneticisinin Kurulum Görevleri	4
1.1.2 Karbon Portal	4
1.1.2.1 Karbon Portal kullanım bedeli	4
1.2 Görev Tanımları	4
1.2.1 Tüm Görevler/Yetkiler	4
1.2.2 Kişilerin şirkete eklenebilmesi için şartlar	7
1.2.3 Kişilerin Şirket Hesabına Erişiminin Engellenmesi	7
1.2.3.1 Kişinin portala erişiminin kesilmesi	7
2. Şirket Haritasının Oluşturulması	8
2.1 Aktif haritanın oluşturulması	8
2.1.1 Sistemlerin oluşturulması	8
2.1.2 Bileşenlerin Sistemlere bağlanması	8
2.1.2.1 Bileşenleri oluşturacak olan Bileşen Kurucularının oluşturulması	8
2.1.2.2 Bileşen Kurucularının Sistemlere bağlanması	8
2.1.2.3 Bileşen Kurucularının bileşenleri üretmesi	8
2.1.2.3.1 Envanter Bileşeni	9
2.1.2.3.2 Tasarım Bileşeni	9
2.1.2.3.3 Hizmet/Hammadde/Sarf Malzeme (HHS) Bileşenleri	9
2.1.2.3.4 İşletici Bileşeni	9
2.1.2.4 Bileşen Kurucularının bileşenleri Sisteme bağlaması	9
2.1.3 Sistemlerin yardım aldıkları diğer Sistemlere bağlanması	10
2.1.4 Sistemin işleyiş bileşenin tamamlanması	10
2.1.5 Karbon Sistemi	10
2.2 Katkı haritasının oluşturulması	10
2.2.1 Yardımcı unsurların bileşene eklenmesi veya çıkarılması	10
2.2.1.1 Bileşene otomatikman eklenen Yardımcı Unsurlar	10
2.2.1.1.1 Bileşene otomatikman yardımcı unsur olarak eklenen zimmetli bileşenler	11
2.2.1.1.2 Bileşene otomatikman yardımcı unsur olarak eklenen TKG bileşenler ve TKG Sistemler	11
2.3 Transferler	11
2.3.1 Sistemin Kurucular arasında transferi	11
2.3.2 Bileşenin Bileşen Kurucuları arasında transferi	11
3. Şirketin gelir ve giderlerinin yönetimi	11
3.1 Kasalar ve Defterleri tanıyalım	11
3.1.1 Sistem Kasaları	12
3.1.2 Elemente/İşleticiye Özel Masraf Defteri	12
3.1.3 Yardımcı Unsura Özel Masraf Defteri	12
3.2 Şirkete para girişleri	12
3.2.1 Ürün/hizmet satışından gelen gelirin kayıt altına alınması	12

3.2.1.1 Ürün/hizmet satışından gelen gelirin Sistem Kasalarına dağılması	12
3.2.2 Devletten/kurumdan gelen hibenin kayıt altına alınması	13
3.2.3 Hisse senedi yatırımından temettü gelirinin kayıt altına alınması	13
3.2.4 Envanter satışından gelen gelirin kayıt altına alınması	13
3.2.5 Çalışanın Şirkete Yatırımından Gelen Gelir.	13
3.3 Şirketten para çıkışları	13
3.3.1 Ücret ödemelerinin kayıt altına alınması	14
3.3.1.1 Dolaylı Kazanç Beyanı	14
3.3.2 HHS Alımlarının kayıt altına alınması	14
3.3.3 Envanter Alımlarının kayıt altına alınması	15
3.4 KDV'nin Kayıtlara Etkisi	15
3.5 Gelir-Gider kayıtlarında düzeltme yapmak	15
4. Sistem Kârının İşlenmesi	15
4.1 Dağılım noktalarından dağılım oranlarının belirlenmesi	16
4.1.1 Sistem dağılım noktasından dağılım oranlarının belirlenmesi	16
4.1.2 Bileşen dağılım noktasından dağılım oranlarının belirlenmesi	16
4.2 Dağılım oranlarının onaylanması	17
4.3 Dağılım oranlarının belirlenmesinde oluşabilecek uzlaşmazlıkların çözümü	17
4.3.1 Heyetin oluşturulması	17
4.3.2 Heyet üyelerinin yetki miktarlarının belirlenmesi	17
4.3.3 Heyetin yetkisini kullanması	18
5. Ek Kazançların Hisse Opsiyonunda Kullanılması	19
6. Yatırımın Geri Dönüş Sürecinin İncelenmesi	19
Değişiklik Notları	19
27 Ekim 2022	19
25 Ekim 2022	19
7 Eylül 2022	20
1 Eylül 2022	20
11 Mart 2023	20
18 Mart 2023	20
1 Ekim 2023	20

Doküman Hakkında

Bu doküman Karbon Model'in kurulumu ve uygulanması hakkında bilgi vermektedir.

Karbon Model'in amacı

- Yatırımcıların şirkete koyduğu sermayenin en yüksek oranda yüksek katma değerli tasarım ve kurulum harcamalarında kullanılmasını ve bu sayede firmanın teknolojik atılımlar yapmasını tüm şirket çalışanlarının da menfaati olmasını sağlamak ve bu sayede bu hedefe ulaşmayı mümkün ve kaçınılmaz kılmak.
- Çalışanların şirket kârına direkt ve dolaylı olarak ne oranda vesile olduklarının hesaplanmasını sağlamaya yardımcı olmak ve bu sayede hisse opsiyon sözleşmelerinin çok daha dengeli ve adil şartlara bağlanmasını sağlamak.

1. Kurulum ve Görev Tanımları

1.1 Portalda Şirket Hesabının Açılması

Karbon Portalda Şirket Açma Koduna sahip olan herkes yeni bir şirket hesabı açabilir.

Karbon Portalda Yeni şirket hesabı açan kişi bu hesabın Portal Yöneticisi olur.

1.1.1 Portal Yöneticisinin Kurulum Görevleri

Portal Yöneticisi şirket hesabının aktif olarak işleyebilmesi için aşağıdaki görevleri yerine getirecek kişileri şirket hesabına eklemelidir.

- Genel Kurucu
- Hissedar Temsilcisi
- Kayıt Sorumlusu
- Takip Sorumlusu
- Heyet Üyeleri (varsa)
- Yetkili Kişi(ler) (varsa)
- Aktif Hissedar(lar) (varsa)

1.1.2 Karbon Portal

Karbon Portal bir şirketin Karbon Model kullanabilmesi için ihtiyacı olan platformdur.

1.1.2.1 Karbon Portal kullanım bedeli

Karbon Model kullanan şirketler Karbon Portal kullanımları karşılığında Karbon Solutions'a kullanım bedeli öderler. Kullanım bedeli şirketin haritasına bağlı bulunan her kullanıcı için aylık olarak ödenir. Buna ek olarak dağılım algoritmasına sokulan Sistem kârlarının belli bir yüzdesi de kullanım bedeli olarak tahsil edilir.

1.2 Görev Tanımları

1.2.1 Tüm Görevler/Yetkiler

- **Portal Yöneticisi**
 - Şirket hesabını bu kişi açtığı için veya yine bir başka portal yöneticisi tarafından bu yetki verildiği için bu statüyü kazanmıştır.
 - Şirketteki mevcut kişileri veya şirket dışından kişilere Portal Yöneticisi yetkisi verebilir. (Bu kişilerin şirket tarafından yetkilendirilmiş oldukları ile ilgili beyanat kutusunu işaretlemeleri gereklidir.)
 - Şirketin Karbon Portal hesabındaki kişilerin tamamını şirketten çıkarma yetkisi vardır ve bileşen altındaki yardımcı unsurlar listesini düzenleme yetkisi vardır.
 - Normal şartlarda Genel Kurucu, Aktif Hissedarlar, Hissedar Temsilcisi, Heyet Üyeleri (varsa), Kayıt Sorumlusu, Takip Sorumlusu görevlerine kişileri eklemek - çıkarmak Portal Yöneticisinin görevidir.

- Portaldaki tüm Sistemlerin listesini, tüm bileşenlerin listesini, bileşen defterlerini, bileşen altındaki elementler, yardımcı unsurları, sistem kasası bakiyelerini ve hareketlerini görüntüleyebilir.
- Sistemden ve Bileşenden dağılım oranlarının tamamını görüntüleyebilir.
- **Yetkili Kişi**
 - Portal Yöneticisi tarafından “yetkili kişidir” kutusu işaretlenmiş kişidir.
 - Portaldaki tüm Sistemlerin listesini, tüm bileşenlerin listesini, bileşen defterlerini, bileşen altındaki dosyaları, bileşene bağlı yardımcı unsurları, kurulum masraflarını, sistem kasası bakiyelerini ve hareketlerini görüntüleyebilir.
 - Sistemden ve Bileşenden dağılım oranlarının tamamını görüntüleyebilir.
- **Aktif Hissedarlar**
 - Portal Yöneticisi tarafından “hissedardır” kutusu işaretlenmiş olan kişidir. Bu kutu işaretlendiğinde kişinin şirketteki resmi hisse oranının da portala girilmelidir.
 - Yetki dağılımı oylamalarında oy kullanma hakları vardır.
- **Hissedar Temsilcisi**
 - Hissedarların menfaatlerini koruyacak şekilde portal genelinde girilmiş olan Yatırımcılık Yüzdelere itiraz etme yetkisi vardır. Bu sayede bu yüzdelere Heyet tarafından belirlenmesini tetikleyebilir.
 - Portal Yöneticisi tarafından “hissedar temsilcisidir” kutusu işaretlenmiş kişidir.
 - Portaldaki tüm Sistemlerin listesini, tüm bileşenlerin listesini, bileşen defterlerini, bileşen altındaki dosyaları, bileşene bağlı yardımcı unsurları, kurulum masraflarını, sistem kasası bakiyelerini ve hareketlerini görüntüleyebilir.
 - Sistemden ve Bileşenden dağılım oranlarının tamamını görüntüleyebilir.
- **Genel Kurucu**
 - Portal Yöneticisi tarafından “Genel Kurucu” yetkisi verilmiş kişidir.
 - Sistem Kuruculuğu görevine kendisini, şirketteki mevcut kişileri veya şirket dışından kişileri getirebilir.
 - Bileşenleri veya Sistemleri “TGK” olarak etiketleme yetkisi vardır.
 - Tüm kurucuları (ister sistem kurucusu ister bileşen kurucusu) görevden alma yetkisi vardır.
 - Sistem Kurucularının arasındaki koordinasyonu sağlamakla sorumludur.
 - Bir Sistemin açıklayabileceği karın miktarını hesaplamakta kullanılan X gün değerini her Sistem için ayrı ayrı belirleme yetkisine sahiptir.
 - Portaldaki tüm Sistemlerin listesini, tüm bileşenlerin listesini, bileşen defterlerini, bileşen altındaki dosyaları, bileşene bağlı yardımcı unsurları, kurulum masraflarını, sistem kasası bakiyelerini ve hareketlerini görüntüleyebilir.
 - Sistemden ve Bileşenden dağılım oranlarının tamamını görüntüleyebilir.
 - Sistem kasalarının birbirinden ne oranda besleneceğini belirleyecek şekilde sistemleri birbirine bağlar ve beslenme oranlarını belirler.
 - Dilediği bir Sistein kasasından kâr açıklama yetkisi vardır.
- **Sistem Kurucuları**
 - Genel Kurucu tarafından “sistem kurucusu” yetkisi verilmiş kişidir.
 - Bileşen Kuruculuğu görevine kendisini, şirketteki mevcut kişileri veya şirket dışından kişileri getirebilir.
 - Kendi yetkilendirdiği veya diğer sistem kurucuları tarafından yetkilendirilmiş olan Bileşen Kurucularının yetkilerini kaldıramaz.

- Sistem(ler) yaratabilir.
- Yarattığı Sistemlerin tanım ve işleyiş bileşenlerini düzenleme görevi ve yetkisi vardır.
- Yarattığı sistemden yardım alan diğer sistemlerin ciro dağılım oranlarını görüntüleme ve bunlara itiraz etme yetkisi vardır.
- Bileşen Kurucusu yetkisi olan kişileri kendi yarattığı sistemlerine bağlama yetkisi vardır.
- Sistemine bağlanmış bileşenlerin bağlarını koparma yetkisi vardır.
- Sisteme bağlı bileşenlere dağılım katsayısı verme yetkisi vardır.
- Portaldaki tüm Sistemlerin listesini, tüm bileşenlerin listesini, bileşen defterlerini, bileşen altındaki dosyaları, bileşene bağlı yardımcı unsurları, kurulum masraflarını, sistem kasası bakiyelerini ve hareketlerini görüntüleyebilir.
- Sistemden ve Bileşenden dağılım oranlarının tamamını görüntüleyebilir.

- **Bileşen Kurucusu**

- Sistem Kurucusu tarafında “bileşen kurucusu” yetkisi verilmiş kişidir.
- İşletici bileşeni, envanter bileşeni, hizmet bileşeni, hammadde bileşeni, sarf malzeme bileşeni, tasarım bileşeni yaratma ve bu bileşenlerin tanımlarını düzenleme yetkisi vardır.
- Yarattığı bileşenlere elementler ekleyebilir.
- Yarattığı İşletici Bileşenlerine İşletici olarak kendisini, şirketteki mevcut kişileri veya şirket dışından kişileri ekleyebilir.
- Oluşturduğu bileşenleri Sistem Kurucusu tarafından dahil edildiği Sistem(ler)e bağlama yetkisi vardır.
- Yarattığı envanter, tasarım ve hizmet bileşenlerini şirketteki herhangi bir kişi talep ettiği takdirde zimmetleyebilir.
- Yarattığı bileşenlere yardımcı unsur ekleme görevi ve yetkisi vardır.
- Kendi yarattığı envanter bileşenlerine eklemiş olduğu elementler içinden çalınması/kırılması/kaybolması/ satılması durumlarını portala bildirir.
- Yarattığı bileşenlerin içindeki yardımcı unsurlara katsayı belirleme yetkisi ve görevi vardır.
- Kendisinin bağlı olduğu tüm Sistemleri (adı, açıklaması) Bu sistemlere bağlı tüm bileşenleri (adı, açıklaması, defterlerini, elementlerini, yardımcı unsurlarını) görüntüleyebilir.
- Bileşenin bağlı olduğu tüm sistemlerden yapılan dağılım oranlarını görüntüleme ve bu oranlara itiraz etme yetkisi vardır.

- **Geliştirici**

- Bir bileşene yardımcı unsur olarak eklenmiş herkesin elde ettiği dolaylı statüdür.
- Yardımcı unsur olarak bağlandığı bileşendeki diğer yardımcı unsurları ve bunlara verilmiş olan katsayıları görüntüleme ve bu oranlara itiraz etme yetkisi vardır.

- **İşletici**

- Herhangi bir işletici bileşenine işletici olarak eklenmiş kişidir.
- Bağlı olduğu bileşenin detaylarını görüntüleyebilir.
- Bağlı olduğu bileşenden hizmet alan Sistemin işleyiş ve tanım bileşenlerinin detaylarını görüntüleyebilir.
- Bağlı olduğu sistemden tüm bileşenlere yapılan dağılım oranlarını görüntüleyebilir ve bu dağılıma itiraz edebilir.

- **Çalışan**

- Geliştirici veya İşletici statülerinden herhangi birisine sahip olan kişinin elde ettiği dolaylı statüdür.
- Kayıt sorumlusu çalışanın şirketten ücret aldığını kayıtlara girmesi durumunda bu ücreti Kazanç Beyanı ile beyan etme görevi ve yetkisi vardır.
- **Kayıt Sorumlusu**
 - Şirketin gelir ve giderlerini portala girmekle sorumlu olan kişidir.
 - Portaldaki tüm Sistemlerin ve tüm bileşenlerin detaylarını görüntüleyebilir.
- **Takip Sorumlusu**
 - Kayıt sorumlusunun gider olarak kayıt altına aldığı hizmet/hammadde/ sarf malzemelerin şirkette hangi geliştirme veya işletme çalışmasında ne miktarda tüketildiğini takip/tespit edip bu bilgiyi Karbon Portal içerisine beyan etmekle sorumlu olan kişidir.
 - Portaldaki tüm Sistemlerin ve tüm bileşenlerin detaylarını görüntüleyebilir.
- **Heyet Üyesi**
 - Portal Yöneticisi tarafından “heyet üyesi” yetkisi verilmiş kişidir.
 - Yetki dağılımı oylamasında oy kullanma yetkisine sahiptir.
 - İtiraz gelen dağılım oranlarının yeniden belirlendiği oylamalarda oy kullanma yetkisine sahiptir.
 - Portaldaki tüm Sistemlerin listesini, tüm bileşenlerin listesini, bileşen defterlerini, bileşen altındaki dosyaları, bileşene bağlı yardımcı unsurları, kurulum masraflarını, sistem kasası bakiyelerini ve hareketlerini görüntüleyebilir.
 - Sistemden ve Bileşenden dağılım oranlarının tamamını görüntüleyebilir.
 - Sistemler arasındaki ciro dağılım oranlarını görüntüleyebilir.

1.2.2 Kişilerin şirkete eklenebilmesi için şartlar

Kişilerin şirkette herhangi bir göreve eklenebilmesi için öncelikle bu kişilerin Karbon Portalda bir kişisel hesaplarının olması gereklidir.

Şirkete eklenen kişinin şirkette bir hissesi varsa bu kişi Aktif Hissedar olarak işaretlenmelidir. Aktif hissedarın hisse oranlarında değişim olursa bu değişimler de portalda güncel tutulmalıdır. Bu güncellemeleri yapma görevi Portal Yöneticisine aittir.

1.2.3 Kişilerin Şirket Hesabına Erişiminin Engellenmesi

1.2.3.1 Kişinin portala erişiminin kesilmesi

Portal Yöneticisi, titri ne olursa olsun (buna bir başka portal yöneticisi de dahil) herkesi şirket hesabından çıkarabilir. Şirket hesabından çıkarılan kişinin portal üzerinden şirketin hiçbir bilgisine erişim şansı kalmaz. Bu yetki olağanüstü durumlarda kullanılması için Portal Yöneticisine verilmiştir ve normal şartlar altında kullanılmaması gerekir.

Şirket hesabından çıkarılması gereken kişi portal yöneticisinin kendisi ise şirketin yönetim kurulu başkanı tarafından Karbon Solutions’a bir resmi dilekçe göndermesi gereklidir.

2. Şirket Haritasının Oluşturulması

2.1 Aktif haritanın oluşturulması

Aktif harita oluşturulması süreci şu adımları içerir

- Sistemlerin oluşturulması
- Bileşenlerin Sistemlere bağlanması
- Sistemlerin yardım aldıkları diğer Sistemlere bağlanması
- Sistemlere işleyiş yazılması
- Karbon Sistemi

2.1.1 Sistemlerin oluşturulması

Sistem şirketin işleyişi için gerekli bir çıktıyı devamlı üretebilmesi için kurulan bir alt birimdir. Sistem Kurucularının Sistem oluşturma yetkisi vardır. Oluşturulan her Sistemin kendisine ait bir tanım bileşeni vardır. Sistem Kurucusunun, bu Sistemin nasıl bir çıktı üretme görevi olduğunu anlatan metin ve yardımcı dokümanları tanım bileşeninin içine koyması gerekir. Bu sayede Sistem tanımlanmış olur.

2.1.2 Bileşenlerin Sistemlere bağlanması

Sistem tanımlandıktan sonra artık bu tanımlı başarması için ihtiyacı olan diğer bileşenlerin Sisteme bağlanması gereklidir.

Bileşenlerin Sistemlere bağlanabilmesi için aşağıdaki aşamaların gerçekleşmesi gerekir.

- Bileşenleri oluşturacak olan Bileşen Kurucularının yetkilendirilmesi
- Bileşen Kurucularının Sistemlere bağlanması
- Bileşen Kurucularının Bileşenleri üretmesi
- Bileşen Kurucularının Bileşenleri Sisteme bağlaması

2.1.2.1 Bileşenleri oluşturacak olan Bileşen Kurucularının oluşturulması

Sistem Kurucuları şirkete hali hazırda bağlı olan kişilere “Bileşen Kurucusu” yetkisi verebilir. Bu kişi şirkete bağlı değilse bu kişiyi şirkete bağlayabilir.

2.1.2.2 Bileşen Kurucularının Sistemlere bağlanması

Sistem Kurucuları, Bileşen Kurucularını (başta bu kişilere bileşen kuruculuğu yetkisini kendilerin mi yoksa başka bir Sistem Kurucusunun mu verdiği fark etmeksizin) Sistemlerine bağlayabilirler..

2.1.2.3 Bileşen Kurucularının bileşenleri üretmesi

Bileşen Kurucuları 6 tip bileşen üretebilir.

- Envanter Bileşeni
- Tasarım Bileşeni
- Hizmet/Hammadde/Sarf Malzeme (HHS) Bileşeni
- İşletici Bileşeni

2.1.2.3.1 Envanter Bileşeni

Şirketin yeniden satmak için değil işletmek için satın aldığı ve tekrar tekrar kullanabileceği veya kiraya verebileceği her türlü araç, gereç, yazılım, donanım ve hisseyi barındıran bileşen tipidir.

Bu bileşen altına ilgili envanter kayıtları, kullanım kılavuzları; üretici, satıcı ve teknik servis iletişim bilgileri ile ilgili dokümanlar, yatırım yaparak elde edilmiş başka şirketlere ait hisse senetleri eklenebilir.

Envanter bileşeninin kurucusu bileşen içindeki envanter kaydını doğru ve güncel tutmakla sorumludur. Bazı envanterlerin sonradan satılması dışında bozulması, kırılması, kaybolması, çalınması durumlarında da Bileşen Kurucusu ilgili envanterin durumunu portalda güncellemelidir. Bir envanterin durumu değiştiğinde yanına değişiklik ile ilgili gerekçenin de Bileşen Kurucusu tarafından yazılması gerekir.

2.1.2.3.2 Tasarım Bileşeni

Şirketin kendi çalışanları ile geliştirdiği ve satmayıp şirketin işletmesinde kullanacağı her türlü tasarımı/donanımı barındıran bileşen tipidir.

Bu bileşen altına çalışanların ürettiği yazılım/kod dosyaları, donanım, fotoğraf, video, prosedür, iş akışı, kontrat, sertifikalar, liste, patent, 2D ve/veya 3D tasarım dosyaları veya tüm bu içeriklere erişim için linkler; geliştirilen Sistemlerin bakım, onarım ve servis dokümanları; yeni geliştirmelerde kullanılmak üzere kaynakça dokümanları; yöntem bilgisi dokümanları; rutin tekrarlanması gereken görevlerini tanımlayan prosedür dokümanları; HHS sağlayıcı şirketler ile imzalanmış sözleşmeler, eklenebilir.

2.1.2.3.3 Hizmet/Hammadde/Sarf Malzeme (HHS) Bileşenleri

Şirketin satın alabileceği ve sadece bir defa kullanılabilecek veya sadece bir defa satılabilecek her türlü hizmet/hammadde/sarf malzemeyi barındıran bileşen tipidir. Bir HHS bileşeni aynı anda hem hizmet hem hammadde hem de sarf malzeme barındıramaz. Bu 3 seçenekten sadece bir tanesine özel olarak oluşturulur. Bu bileşen altında hizmet/hammadde/sarf malzeme açıklamaları, teknik spesifikasyonları; sağlayıcı firma iletişim bilgileri ile ilgili dokümanlar eklenebilir.

2.1.2.3.4 İşletici Bileşeni

Şirketin işletmesinde görev alan kişileri barındıran bileşen tipidir. Bu bileşen altında kişilerin sahip olması gereken özellikleri belirten dokümanlar eklenebilir.

Kişileri İşletici Bileşenine ekleme yetkisi Bileşen Kurucusundadır.

2.1.2.4 Bileşen Kurucularının bileşenleri Sisteme bağlaması

Bir Bileşen Kurucusu, kurduğu/kuracağı bileşenleri içinden uygun gördüklerini yine bileşen bağlama yetkisi kendisine verilmiş olan Sisteme bağlayabilir.

Sistem Kurucusu, isterse bağlanmış bileşenleri kaldırma yetkisine sahiptir.

Bir Sisteme bağı pek çok Bileşen Kurucusu bulunabileceğı için Sistem Kurucusunun bu Kurucular arasında koordinasyonu sağlaması gereklidir.

2.1.3 Sistemlerin yardım aldıkları diğer Sistemlere bağlanması

Bir Sistem tanım bileşeninde belirtilen çıktıyı üretebilmek için diğer Sistemlerden yardım alıyor olabilir. Bu durumda Genel Kurucunun her sistemin detay kısmında “yardım aldığı sistemler” kısmına ilgili sistemleri eklemesi ve yardım katsayısını belirlemesi gerekir.

2.1.4 Sistemin işleyiş bileşenin tamamlanması

Oluşturulan her Sistemin kendisine ait bir işleyiş bileşeni vardır. Sistem Kurucusu Sisteme bağı bileşenlerin birbiri ile ve yardım alıp verdiği diğer Sistemlerle nasıl çalışması gerektiğini anlatan metin ve yardımcı dokümanları işleyiş bileşeninin içine koyması gerekir. Bu sayede Sistem oluşumu tamamlanmış olur.

2.1.5 Karbon Sistemi

Şirket Karbon Portal’da hesap açtığında Karbon Sistemi otomatik olarak oluşur. Bu Sistemin tanım ve işleyiş bileşenleri sabittir ve değiştirilemez. Ayrıca Sisteme ait 2 adet İşletici Bileşeni mevcuttur. Bileşenlerden bir tanesi Kayıt Sorumlularının eklenmesi içindir; diğeri ise Takip Sorumlularının eklenmesi içindir. Karbon Sistemi diğer tüm Sistemlere yardım eden Sistem olarak otomatikman bağlanır. Karbon Sistemi diğer Sistemlerden yardım almaz.

Tüm bu aşamaların tamamlanması sonunda şirketin aktif haritası oluşmuş olur. Bu sayede şirketin, müşterisine değer üretmek için, aktif olarak çalıştırdığı tüm teknolojileri, kişileri, operasyonları ve bunların birbirleri ile olan bağlantısı haritalanmış hale gelir.

2.2 Katkı haritasının oluşturulması

Katkı haritası aktif haritayı da içinde barındıran en kapsamlı şirket haritasıdır. Katkı haritası içerisinde, mevcut Sistemlere ve bileşenlere ek olarak; bu unsurların geliştirilmesinde katkısı olmuş kişilerin ve diğer yardımcı unsurların zincirleme bağlantıları mevcuttur.

2.2.1 Yardımcı unsurların bileşene eklenmesi veya çıkarılması

Bileşen kurucuları bileşende yer alan elementlerin geliştirme/kurulum çalışmalarına destek vermiş olan kişileri, bileşenleri veya Sistemleri bileşene yardımcı unsur olarak ekleyebilir.

Bir bileşene yardımcı unsur olarak eklenmiş kişileri, bileşenleri, sistemleri bileşen kurucusu sonradan bileşenden ayıramaz. Ayırma işlemini sadece Portal Yöneticisi yapabilir.

Bazı durumlarda bu unsurlar bileşene otomatikman eklenir.

2.2.1.1 Bileşene otomatikman eklenen Yardımcı Unsurlar

- Zimmetli bileşenler
- “Tüm Geliştiricilerin Kullandığı” (TGK) olarak işaretlenmiş bileşenler ve Sistemler

otomatikman bileşene yardımcı unsur olarak eklenirler.

2.2.1.1.1 Bileşene otomatikman yardımcı unsur olarak eklenen zimmetli bileşenler

Bileşen Kurucuları kişilere zimmetlenebilecek her şeyi barındırması için envanter bileşenleri (örneğin cep telefonu, bilgisayar, şirkette tasarlanmış özel üretim bir taşıma çantası) veya Hizmet bileşenleri (örneğin kiralık araba, kiralık bir yazılım, cep telefonu hattı) üretebilirler. Bileşen Kurucusu bu bileşenleri şirketteki herhangi bir kişi talep ettiği takdirde bu kişiye zimmetleyebilir.

Kişiye zimmetli olan bileşenler o kişinin kurduğu bileşenlere otomatikman yardımcı unsur olarak bağlanır. Ayrıca bir kişi bir bileşene yardımcı unsur olarak bağlanırsa o kişiye zimmetli olan bileşenler de otomatikman bu bileşene yardımcı unsur olarak bağlanırlar.

2.2.1.1.2 Bileşene otomatikman yardımcı unsur olarak eklenen TGK bileşenler ve TGK Sistemler

Genel Kurucu, tüm geliştiricilerin şirket içinde devamlı kullandıkları envanter bileşenlerini, hizmet bileşenlerini ve tümüyle bu tip bileşenleri barındıran Sistemleri TGK (tüm geliştiricilerin kullandığı) olarak işaretleyebilir.

TGK olarak işaretlenmiş Bileşenler veya Sistemler bu işaretlemeden sonra oluşturulmuş olan tüm bileşenlere otomatikman yardımcı unsur olarak bağlanır.

2.3 Transferler

2.3.1 Sistemin Kurucular arasında transferi

Bir Sistemin Kurucusu Genel Kurucu tarafından değiştirilebilir.

2.3.2 Bileşenin Bileşen Kurucuları arasında transferi

Bir Bileşenin Kurucusu herhangi bir Sistem Kurucusu tarafından veya Genel Kurucu tarafından değiştirilebilir.

3. Şirketin gelir ve giderlerinin yönetimi

3.1 Kasalar ve Defterleri tanıyalım

- Sistem Kasaları
- Elemente/İşleticiye Özel Masraf Defteri
- Yardımcı Unsura Özel Masraf Defteri

3.1.1 Sistem Kasaları

Her Sistemin kendisine ait bir kasası vardır. Bu kasalardan, Sistemleri işletmek için ücret ödemeleri, HHS giderleri karşılanır. Bu kasaların bakiyesi negatife düşebilir ve hatta sistemler başta gelir olmadığı halde gider yapmak zorunda kalacakları için bu kasalar şirket ciro elde edene kadar hep negatif bakiyede seyrederler.

3.1.2 Elemente/İşleticiye Özel Masraf Defteri

Bileşen altına eklenmiş olan elementlerin veya işleticilerin her biri için ayrı ayrı tutulan defterdir. Elementin/İşleticinin araştırılması, edinilmesi ve kurulması ile ilgili giderlerinin yazıldığı defterdir. Bu deftere yeni kayıt girilmesine sebep olabilecek durumlar envanter masraf kayıtları, kazanç beyanları ve HHS beyanlarıdır.

3.1.3 Yardımcı Unsura Özel Masraf Defteri

Bileşene yardımcı unsur olarak eklenmiş olan her unsur için ayrı ayrı tutulan defterdir. Yardımcı unsurların her birinin hangi element olduğu fark etmeksizin, bileşen altındaki yaptıkları ücret beyanları ve HHS beyanlarının toplamı ilgili yardımcı unsurun defterine yazılır.

3.2 Şirkete para girişleri

Karbon Portalda Kayıt Sorumlusu şirketin belli gelirlerini kayıt altına alması gerekir. Bu kayıtlar sayesinde Sistem kasaları beslenir veya bir takım envanter elementlerinin maliyetleri güncellenir. Gelir kayıtlarının anında girilmesine gerek yoktur. Şirketin kendisi için uygun gördüğü sıklıkta esnek bir şekilde girilebilirler. Kayıt altına alınması gereken para giriş durumları şunlardır

- Ürün/Hizmet satışından gelen gelir
- Devletten/kurumdan gelen hibe
- Hisse senedi yatırımından temettü geliri
- Envanter satışından gelen gelir
- Çalışanın şirkete yatırımından gelen gelir

3.2.1 Ürün/hizmet satışından gelen gelirin kayıt altına alınması

Şirketin banka hesaplarına, şirketin ürün veya hizmetlerinin satışından kaynaklı para girişi olduğu durumlarda, Kayıt Sorumlusu bunu şirket geliri olarak portal içerisine kaydeder. Kayıt Sorumlusu aynı zamanda gelen miktarın hangi Sistem kasasına gireceğini de belirtmek ile yükümlüdür.

Genelde her ürünün gelirinin o ürüne özel bir sisteme girilmesi özellikle üründe inovasyon isteyen şirketler için oldukça önemlidir.

3.2.1.1 Ürün/hizmet satışından gelen gelirin Sistem Kasalarına dağılması

Kasasına para girişi olan Sistem, bu paranın belli bir oranını, eğer var ise, yardım aldığı diğer Sistem(ler)e otomatikman aktarır.

Sistem gelirinin, hangi oranda yardım aldığı diğer Sistemlere dağıtılacağının belirlenmesi aşağıdaki hususlara bağlıdır;

- Oranları belirleme yetkisi, parayı dağıtan Sistemin Kurucusundadır.
- Eğer yeni bir Sistemden daha yardım almaya başlanırsa veya bir Sistemden yardım alma kesilirse oranlar yeniden belirlenir.
- Yardım veren Sistemlerin Kurucuları oranlar ile ilgili itiraz hakkına sahiptir.

Aktarımlar sayesinde müşteri tarafından yapılan ödeme ile gelen paralar birbiri ile yardımlaşan Sistemlerin kasaları arasında dağıtılmış olur.

Sistemler, işletme giderlerinin tamamını müşteriden gelen bu paralar ile karşılayacaktır. Ancak bu paralar, olabildiğince harcanmadan kâra dönüştürülmeye çalışılacaktır.

3.2.2 Devletten/kurumdan gelen hibenin kayıt altına alınması

Kayıt Sorumlusu Devlet/Kurum hibelerini (tercihen hibeleri toplamakla sorumlu olan bir Sisteme) ilgili Sistem Kasasına girer.

3.2.3 Hisse senedi yatırımından temettü gelirin kayıt altına alınması

Şirketin sahip olduğu bir hisseden dolayı bir temettü geliri şirketin banka hesabına girdiğinde, kayıt sorumlusu bu geliri (tercihen hisse senetlerini envanter olarak barındıran sisteme) ilgili sisteme gelir olarak kayıt altına alır.

3.2.4 Envanter satışından gelen gelirin kayıt altına alınması

Bir envanter, Bileşen Kurucusu tarafından “satıldı” olarak işaretlendikten sonra bu envanterin satışından dolayı şirket banka hesabına para girişi olduğunda, kayıt sorumlusu bu para girişi ile satılan envanteri barındıran envanter elementini eşleştirmelidir. Bu sayede kaydedilen para elemente özel masraf defterinden düşülür.

3.2.5 Çalışanın Şirkete Yatırımından Gelen Gelir.

Karbon Model kullanımı neticesinde çalışanın KKD'sine düşen rakamların çalışana aktarılmasından sonra çalışanın bu parayı yatırım olarak şirkete göndermesi durumu olursa bu para girişleri de kayıt altına alınır.

Bu para girişleri çalışanın kazanç beyanı bekleyen bakiyesinden düşülür. Hakkında bu şekilde kayıt girilen çalışanlar “Aktif Hissedar” statüsü kazanırlar ve sahip oldukları hisse oranının da bu kişiler için güncellenmesi gerekecektir.

3.3 Şirketten para çıkışları

Aşağıdaki şekilde şirketten para çıkışı olursa Kayıt Sorumlusunun bu hareketleri portala işlemesi gerekir.

- Ücret ödemeleri
- HHS alımı ödemeleri
- Envanter alımı ödemeleri

Karbon Model içerisinde her harcama, banka hesaplarından bir çıkış hareketine sebep olur. Kayıt Sorumlusu'nun görevi banka hesaplarında gerçekleşen para çıkışlarını kayıt altına almaktır. Kayıt Sorumlusu ayrıca, harcama kaydını girerken harcamanın ne tip bir harcama olduğunu belirtmekle yükümlüdür.

3.3.1 Ücret ödemelerinin kayıt altına alınması

Kime ne kadar ücret ödemesi yapıldığı bilgisi, Kayıt Sorumlusu tarafından portala girilir. Bu aşamada giderler NET olarak değil diğer dolaylı giderleri de eklenerek SÜPER BRÜT olarak kayıt altına alınmalıdır.

Ücret ödemesi alan kişiler, bu ödemeyi KKD dışında elde etmişlerse ve ilerde şirkete yatırım olarak geri aktarmayacaklarsa bu ödemeyi beyan etmelidirler. Bu işleme kazanç beyanı denir.

Kazanç beyanında kişi aldığı kazancı işlemte görevlerine, geliştirme görevlerine veya yardımcı olduğu geliştirme görevlerine beyan edebilir.

Çalışanlar yaptıkları kazanç beyanlarını daha sonradan silebilirler. Ve yeniden yapabilirler. Portal Yöneticisinin yapılmış kazanç beyanlarını düzenleme ve henüz yapılmayı bekleyen kazanç beyanlarını yapma yetkisi vardır. (Bu düzenlemeler için açıklama girmesi gerekir)

Çalışan kazanç beyanını hemen yapmak zorunda değildir. Özellikle çalışanın üstünde çalıştığı geliştirme projesi henüz neticelenmemiş ise ortaya bir bileşen veya bileşen altındaki elementler çıkmamış olabilir. Çalışanın, ücretini bu elemente beyan etmek için elementin oluşmasını beklemesi gerekir. Bu sebeple, çalışanlar kazanç beyanlarını bekletebilirler.

Bir çalışan kazanç beyanı yapmadan geçen süre içinde yeniden ücret(lar) alabilir. Bu durumda, beyan etmesi gereken tutar artarak birikir. Geliştirme süreci başarısızlıkla sonuçlanırsa ve ortaya kullanılabilir bir bileşen çıkmasa dahi bir bileşen oluşturulmalı ve o bileşene yardımcı unsurlar eklenmelidir. Çalışanlar ücretlerini bu bileşen altındaki elementlere beyan etmelidir.

Çalışanlar daha önceden kazanç beyan ettikleri bir bileşene ilerde yeniden kazanç beyan edebilirler.

3.3.1.1 Dolaylı Kazanç Beyanı

Bir çalışanın henüz beyanı yapılmamış kazançları ve şirket katkı haritasına bağlı olmayan bileşenlere yaptığı kazanç beyanlarının toplamı, şirket katkı haritasına bağlı olan kazanç beyanlarına yine bu beyanlar oranında eklenir.

Bu sayede dağılım oranı belirlerken Heyet Üyesi, kişinin ilgili elemente ne kadar ücret beyan ettiğini görmekle kalmayıp, buna ek olarak kişinin henüz beyan etmediği ek kazançlarının ve haritaya bağlı olmadığı halde ücret beyan ettiği diğer bileşenlerin masraflarını da bu elemente dolaylı etkisini görme şansı olur ve buna göre kişinin kapsayıcı masrafını görerek daha gerçekçi bir paylaşım yapması mümkün olur.

3.3.2 HHS Alımlarının kayıt altına alınması

Kayıt sorumlusu bir HHS harcamasını kayıt altına alırken harcamayı ilgili HHS bileşeni ile eşleştirir.

Takip Sorumlusunun harcanan HHS'nin hangi kaynaklar tarafından tüketildiğini takip etmesi ve beyan etmesi gerekir. Takip sorumlusu ilgili HHS'nin bağlı olduğu Sistemleri ve Yardımcı unsur olarak bağlı olduğu bileşenleri liste olarak görebilmektedir ve bu liste üzerinden HHS'nin hangi Sistemin işletilmesi için veya hangi bileşen altındaki hangi elementin kurulumu için ne ücrette kullanıldığını beyan eder.

Takip sorumlusu masrafın bir kısmını bir Sisteme beyan ederse HHS masrafları bu Sistemin kasasından düşülür.

Takip Sorumlusu HHS masrafının bir kısmını bileşenin yardımcı unsur olarak bağlandığı ana bileşen altındaki elementlere beyan ederse masraf bu ana bileşenin (yardım alan bileşenin) elementine kurulum masrafı olarak kaydedilir.

3.3.3 Envanter Alımlarının kayıt altına alınması

Kayıt sorumlusu, banka hesabından çıkan para miktarının bir envanter alımı ile ilgili olduğunu tespit ettikten sonra, bu harcamayı portalda daha önceden oluşturulmuş olan bir envanter elementi ile ilişkilendirerek kayıt altına alması gerekir.

3.4 KDV'nin Kayıtlara Etkisi

Şirketin giderleri ve gelirleri kayıt altına alınırken, hem gelirler hem de giderler KDV'siz olarak kayıt altına alınır.

3.5 Gelir-Gider kayıtlarında düzeltme yapmak

Kayıt sorumlusu daha sonradan portala girdiği kayıtlarda hatalı giriş çıkışların nerelerde olduğunu biliyorsa bu kayıtlarda silme/düzeltilme yapabilir. Portal Yöneticisi de portaldaki kasaların veya kayıt defterlerinin tamamında artı veya eksi yönde bir düzeltme kaydı ekleyebilir. Düzeltme kayıtlarının yanına açıklama girilmesi gerekir.

4. Sistem Kârının İşlenmesi

Bir Sistemin ne zaman ne kadar kar açıklayacağına Genel Kurucu karar verir. Bir sistemden kar açıklanabilmesi için bu açıklanacak rakamın sistemin işletme için ihtiyaç duymayacağına kanaat getirmiş olmak gerekir. Genel Kurucunun bu konuda doğru karar vermesine yardımcı olmak için sistemlerin kasa durumlarının geçmişe doğru grafiklerinin görüntülenmesi mümkün olacaktır. Genel Kurucunun açıkladığı karlar dağılım algoritmasına sokulacaktır. Dağılım algoritması, algoritmaya sokulan kara vesile olan kişileri hesaplayıp bir döküm olarak sunacaktır.

Algoritmaya sokulan para, kârı açıklayan Sistemden yola çıkacak ve şirketin katkı haritasındaki bağlantılara göre önce Sisteme bağlı bileşenlere, buradan da bileşenlere yardımcı olarak eklenmiş unsurlara (kişilere, bileşenlere ve hatta diğer Sistemlere) uğrayarak dağılmaya devam edecektir. Dağılım sırasında bir bileşenden geçerek ilerleyen para ileride daha alt kollarda başka bir bileşene ulaşabilir. Bu durumda ulaşılan bileşenin tarihinin önceki bileşenden daha eski tarihli olması gereklidir. Aksi takdirde bu bileşenden ileriye doğru para dağılmayacaktır ve yeni tarihli bileşene ulaşan bakiye Sistem Kasasına geri aktarılacaktır. Bu dağılımlar sırasında paranın belli kısımları **Kişisel Kazanç Defterine** (KKD) ya da **Tüm Ortakların Kazanç Defterine** (TOKD) denk gelecektir. Denk gelmeyen kısım ise herhangi bir KKD veya TOKD'ye denk gelene kadar alt kollara doğru yol almaya devam

edecektir ve sonunda paranın tamamı dağıtıldığında veya dağıtılan koldaki para 1'li'nin altına düştüğünde, dağıtım sonlanacaktır. Dağıtılamayan küsuratlar Sistem kasasına aktarılacak ve kişilerin KKD'leri içerisine düşen miktarların listesi ve TOKD'ye düşen toplam miktar dağılım sonucu olarak portalda açıklanacaktır.

4.1 Dağılım noktalarından dağılım oranlarının belirlenmesi

Dağılım algoritmasının dağılım yapabilmesi için, dağıtılacak miktarın dağılım noktalarına geldiğinde hangi koldan ne oranda ilerleyeceğini bilmesi gereklidir. Bu oranların, para algoritmaya sokulmadan önce belirlenmesi gereklidir.

Bir bileşen henüz dağılım oranlarını netleştirmemiş ise bu bileşene uğrayan para yoluna devam edemeyecektir ve dağılım oranlarının sonuçlanmasını bekleyecektir. Dağılım oranları sonuçlanır sonuçlanmaz dağılım bu yeni belirlenen oranlara göre yapılacaktır.

Şirket haritasında oluşabilecek dağılım noktaları ve dağılım noktalarından paranın gidebileceği yerler, dağılım oranlarına kimlerin karar verme yetkisi olduğu, kimlerin itiraz yetkisi olduğu, oranların yeniden belirlenmesini gerektirecek durumların neler olduğu sırası ile şu şekildedir;

- Sistem dağılım noktasından dağılım oranlarının belirlenmesi
- Bileşen dağılım noktasından dağılım oranlarının belirlenmesi

4.1.1 Sistem dağılım noktasından dağılım oranlarının belirlenmesi

- Yetkili kişi: Sistem Kurucusu.
- Paranın gidebileceği yerler:
 - Sisteme bağlı bileşenler.
- Tekrarlanma şartı: Sisteme yeni bir bileşen eklenmesi veya Sistemden bir bileşen çıkarılması.
- Oranlara itiraz hakkı:
 - Bileşen Kurucuları.

4.1.2 Bileşen dağılım noktasından dağılım oranlarının belirlenmesi

- Yetkili kişi: Bileşen Kurucusu
- Paranın gidebileceği yerler:
 - Beyan ettikleri masraflar dikkate alınarak bileşene eklenen yardımcı unsurlara ve Bileşen kurucusunun bizzat kendisine
 - Karşılıkları toplam kurulum masrafı dikkate alınarak TOKD'ye
- Tekrarlanma şartı: Bileşene yeni bir yardımcı unsur eklenmesi, bileşen altına yeni bir kazanç beyanı veya HHS beyanı veya envanter gideri eklenmesi,
- Oranlara itiraz hakkı:
 - TOKD'ye düşen orana karşılık hissedar temsilcisi
 - Yardımcı unsur olarak eklenen kişiler
 - Yardımcı unsur olarak eklenen bileşenlerin kurucuları
 - Yardımcı unsur olarak eklenen sistemlerin kurucuları

4.2 Dağılım oranlarının onaylanması

Dağılım oranlarının onaylı olabilmesi için dağılımın oranlarının belirlenmiş olması ve itiraz olmadan x saat süre geçmiş olması gereklidir. Şirketin katkı haritasında herhangi bir onaysız dağılım oranı mevcut olsa bile sistemden kar açıklanması ve algoritmaya sokulması mümkündür. Karbon Portal dağılım oranı belirlenmemiş olan noktalarda ilgili sorumluya hatırlatma yapacaktır ve bu dağılım oranlarının belirlenmesini bekleyecektir. Dağılım oranları belirli olan noktalardan dağılım anında yapılacak ve yapılan dağılıma göre kişilerin KKD'lerine ve TOKD'ye miktarlar yazılacaktır.

4.3 Dağılım oranlarının belirlenmesinde oluşabilecek uzlaşmazlıkların çözümü

Bir dağılım oranının (**buna Sistemin gelirinin diğer Sistemlere dağıtılma oranı da dahil**) belirlenmesi üzerinden ne kadar zaman geçtiği fark etmeksizin itiraz hakkı bulunan kişiler bu oranlara itiraz edebilirler. O anda ilgili dağılım oranı onaysız hale gelir ve Dağılım Oylaması tetiklenir.

Dağılım Oylamalarında katılma ve oy kullanma görevi Heyet Üyelerine aittir.

Heyet sadece itiraz edilen oranları yeniden belirler. Bunun dışında normal sebeplerle yenilenmesi gereken dağılım oranlarında bu dağılım oranlarını heyet belirlemez.

4.3.1 Heyetin oluşturulması

Portal Yöneticisi şirket kadrosundaki kişilere “heyet üyesi” yetkisi verebilir bu kişilerin heyet üyesi olduğunu portala girmiş olur. Kimlerin Heyet Üyesi olabileceği konusunda şirketler kararlarını kendi kriterlerine göre özgürce almalıdırlar.

Şirketin her kesiminden çalışanların, yöneticilerin, yetkili hissedarların dahil olduğu kapsayıcı bir heyetin alacağı kararlarda uzlaşma hissini inşa edilebilmesi daha muhtemeldir.

4.3.2 Heyet üyelerinin yetki miktarlarının belirlenmesi

Heyet üyelerinin yetki miktarları **yetki dağılımı oylaması** ile belirlenir. Portal Yöneticisi yetki dağılımı oylamasını dilediği zaman manuel olarak kendisi tetikleyebilir. Heyet üyeleri arasına yeni üye eklemek veya üye eksiltmek yetki dağılımı oylaması tetiklemez.

Yetki dağılımı oylamasına aktif hissedarlar ve heyet üyeleri katılır ve oy verirler. Fakat bu kişilerin hepsinin oylamaya katılması mecburi değildir. Oylama süresi 48 saattir. Bu süre içinde katılabilen ve oy kullanabilenlerin verdikleri kararlara bakarak sonuç hesaplanır. Oylama portal üzerinden yapılır. Oylama sonunda kimler oylamaya katıldı bilgisi açıklanır.

Oylamada oy veren kişi heyet üyelerine hangi oranda güvendiğini toplamı 100 edecek şekilde paylaştırır. Oy veren kişi kendisi de heyet üyesi ise seçeneklerde kendisini göremez ve kendisine oy veremez.

Bir heyet üyesinin toplam yetkisi aşağıdaki 3 puana göre oluşur.

Puan 1

Heyet üyesi bir Aktif Hissedarsa sahip olduğu hissesi oranında puan 1. Puan olarak hanesine yazılır. Heyet üyesi Aktif Hissedar değilse 1. Puanı sıfır olur.

Puan 2

Heyet üyesine oy veren kişilerin, verdikleri oran ile sahip oldukları hisse oranlarının çarpımından gelen puanların toplamıdır.

Puan 3

Heyet üyesine oy veren kişilerin, verdikleri oran ile 2. puanlarının çarpımından gelen puanların toplamıdır.

Puan 1 + (2 x Puan 2) + Puan 3 toplamı heyet üyelerinin yetkilerinin miktarını belirler.

Bu sebeple bir Heyet Üyesinin aynı anda Aktif Hissedar olması onun avantajıdır çünkü bu 1. Puana sahip olmasını sağlar.

Bir Heyet Üyesinin diğer hissedarlar tarafından güvenilen birisi olması da iyidir; çünkü bu 2. Puanını olumlu etkiler.

Bir heyet üyesinin hissedarlar tarafından güvenilen heyet üyelerinden güven toplamış olması da iyidir; çünkü bu da 3. Puanını olumlu etkiler.

Yetki dağılımı oylaması sonuçları açıklanmaz ve şirketteki kimse hiçbir heyet üyesinin yetki miktarını bilemez. Yetki miktarları oylamanın yapıldığı portalın veri tabanında kayıtlı tutulur. Heyet üyeleri herhangi bir dağılım kararı verdiğinde, verdiği karar veri tabanındaki gizli tutulan yetki miktarı ile çarpılarak ağırlıklandırılır ve sonuca bu şekilde etki eder.

Bu sayede yetkisi yüksek olan heyet üyeleri hedef haline getirilemez ve yetkisi düşük olan heyet üyelerinin de kararlarda etkisiz hissederek oylamalara katılmamaları veya katılsalar da çok özenmeden karar vermeleri olabildiğince engellenmiş olur. Heyet üyelerinin kendi aralarında yaptıkları tartışmalarda da birbirlerinin sözünü eşit şekilde dinlemeleri de bu gizlilik sayesinde özendirilmiş olur.

Yeni bir yetki dağılımı oylaması tetiklendiğinde heyet üyelerinin geçen dönem boyunca hangi oylamada nasıl oy kullandıkları portal üzerinde heyet üyeleri listesinde detaylar kısmında şeffaf şekilde görülebilir hale gelir.

4.3.3 Heyetin yetkisini kullanması

Bir dağılıma itiraz gerçekleştiği anda Dağılım Oylaması tetiklenir. Heyet üyesi dağılım oranlarını belirlemek için oyunu kullanır. Heyet üyelerinin tamamının oylamalara katılması mecburi değildir. Oylama sonuçları ya tüm heyet üyeleri oy verdiği anda ya da oylamanın başlamasından X saat geçtikten sonra otomatik olarak açıklanır. Bir Heyet üyesi seçenekler içinde kendisini gördüğü takdirde kendisine de oran verebilir.

Oylama sonunda açıklanan oranlar direkt olarak onaylı hale gelir ve bu dağılım oranlarına kimsenin itiraz hakkı yoktur.

5. Ek Kazançların Hisse Opsiyonunda Kullanılması

Karbon Model kişilerin Sistem karlarına ne oranda vesile olduklarını hesaplamak görevini yerine getirir. Bu hesaplama neticesinde hesaplanan bedellerin çalışanlara aktarılması ve çalışanların bu bedeller ile şirket hissesi elde etmeleri için şirketlerin çalışanlarına opsiyon hakkı tanınması Karbon Model'in tavsiye ettiği yaklaşımdır. Karbon Model çalışanların KKD'lerine düşecek bedelleri hesapladıktan sonra bunların hisseye dönüşmesi ile ilgili mekanizmaları kapsamaz. Bu noktadan sonra konu Modeli işleten şirketen bulunduğu ülkedeki kanunlara ve modeli işleten şirketin çalışanları ile yaptığı anlaşmalara bağlıdır. Çalışanlara hisse opsiyonu verilmesine kanunen izin veren ülkelerde şirketler çalışanları ile opsiyon sözleşmeleri düzenleyerek ve bu sözleşmelerde kişilerin elde edecekleri ek kazançların Karbon Model tarafından hesaplanacağını belirtilerek Karbon Model'den istifade eden opsiyon sözleşmeleri yaratılması mümkündür. Karbon Solutions, Türkiye kanunlarına uygun sözleşmeler üzerinde çalışmıştır.

6. Yatırımın Geri Dönüş Sürecinin İncelenmesi

Dağılım algoritması her çalıştırıldığında bileşenlere düşen paralar kayıt altında tutulur. Bu paraların toplamı bileşen içindeki kurulum masraflarını geçtiğinde yatırım kendisini ödemiş olduğu görüntülenmiş olur.

Aynı şekilde bileşene ulaşan para yardımcı unsurlara, doğru yola çıkarken buradan her bir yardımcı unsura doğru giden miktar kayıt altında tutulur ve yardımcı unsura özel masraflar kadar o yönde para akışı olmuşsa bu durumda ilgili yardımcı unsurun masrafını henüz karşılayıp karşılamadığı da bu şekilde anlaşılır. Yardımcı unsurun eklenme tarihi ve kendini karşılama tarihi yardımcı unsura yapılan yatırımın kendisini ödeme süresini verir. Bu sürenin kısalığı yardımcı unsurun alabileceği katsayı hakkında da iyi bir fikir verecektir.

Değişiklik Notları

27 Ekim 2022

- Karbon Model sertifikası almakla ilgili gereklilik dokümandan kalktı.
- Portalda şirket hesabı açmakla ilgili prosedür değişti. Artık Karbon Solutions'a başvuru yaparak şirket hesabı açılıyor olacak.

25 Ekim 2022

- Bileşen üyeliği kalktı. Artık bir bileşene veya bir sistemin tanımına veya bir sistemin işleyişine sadece o bileşenin/sistemin kurucusu rapor yazabilecek.
- Otomatik ücret beyanı maddesi (3.3.1.1) Dolaylı kazanç beyanı maddesine dönüştü. Bu madde şirket haritasına bağlı olmayan bileşenlere ücret beyanı yapılırsa bu ücretlerin haritaya bağlı bileşenlere yansımaları sağlayan bir düzenleme. Bu sayede batık projelerin ekstra masraflı göstererek başarılı projelerin çok uyuşuna yapıldığı izlenimini veren açık kapı kapatılmış olmaktadır.

7 Eylül 2022

- Departman yerine Sistem kelimesine geçildi

1 Eylül 2022

- Direktör yerine Kurucu kelimesine geçildi.
- Uygulayıcı yerine İşletici kelimesine geçildi.
- OHK ve Temettü kasaları kalktı.
- Departmanların aldıkları borçları kendi karları ile ödemeleri yöntemine geçildi.
- Departman karlarının tamamının algoritmaya sokulmasına geçildi.
- Çalışanların aldıkları maaşlar KHK'larından düşülüyor.
- Çalışana ödenen tazminatlar ve şirkete geri yatırılmayan ek kazançlar da ücret beyanına tabidir kuralı getirildi.

11 Mart 2023

- Ana Kasa, kurucu kasaları kalktı. Bunların yerine Kayıt Defterleri geldi.
- Her bileşenin tek bir raporu olacak şekilde rapor yapısı sadeleşti.
- Kişilere rapor yazma özelliği kaldırılarak rapor kısmı sadeleşti.
- Gelir ve gider kayıtlarındaki kalemler azaltıldı ve bu şekilde sadeleşme yapıldı.
- Görev tanımları sadeleştirildi ve açıklayıcılıkları artırıldı.
- Dokümanın genelinde gereksiz açıklama cümleleri kaldırıldı.
- Sistemlerin kar açıklayabilmesi için şartlar basitleştirildi.

18 Mart 2023

- Görev Tanımları listesindeki her görev için Portal Görüntüleme ve itiraz hakları detaylı şekilde eklendi.

1 Ekim 2023

- Rapor vurgusu kaldırıldı. Onun yerine bileşen altına direkt yardımcı unsur bağlanması getirildi. Bu kullanımı kolaylaştırdı ve anlaşılabilirliği artırdı.

2 Ekim 2023

- Yatırımın geri dönüş sürecinin incelenmesi ile ilgili birtakım detaylar eklendi. Karbon Modelin ROI kavramını çok iyi mercek altına almayı sağlayan bir model olmasından dolayı verilecek hisselerin ROI üzerinden verilmesi de böylece mümkün olacak.